

DNEVNE VESTI.

strofa. Ali ste mislili kedaj na našo zunanjo politiko? «Mi smo v inozemstvu» — je nadaljeval govornik — «v položaju, ki ga lahko imenujemo: moralna osamelost. Pomnite dobro, da moralni osamelosti sledi lahko danes ali jutri gospodarska in ker smo narod 40 milijonov, bi ne mogli prenesti gospodarske osamelosti, iskati bi morali iz obupnega položaja izhod in začeti brez odlašanja vojno.

Rusija ne more imeti za nas niti najmanjše simpatije. Nemčija tudi ne. Francija je proti nam. Kaj je pa z Anglijo? «Država, ki je demokratična in parlamentarna v boljšem pomenu besede, ne more razumeti naše države, ki zaničuje na najbolj navaden način parlamentarizem. Razen tega imamo v tujini skupine Italijanov, tako na Poljskem, v Franciji in Združenih državah Amerike, ki vodijo potom prebrisane propagande neizprosni boj proti fašistovski stranki, to je proti vladi italijanskega naroda.

Ali ste kodaj mislili na naš finančni položaj v inozemstvu? Mi imamo

100 milijard dolga: 50 milijard dolgujemo Angliji — nesramno je, da moramo mi plačati, toda treba bo plačati — 52 milijard smo dolžni Ameriki; če prištejete k temu še 5 tisoč milijonov rednega letnega primankljaja in 80 do 90 milijard notranjega dolga, tedaj šele vidite, kakšne težave moramo premagati.»

Nato je Giunta spregovoril še par besed o svetomargeritski pogodbi. Pravi, da ne more končati svojega govora, ki je bil «nekak družinski izbruh», ne da bi se spomnil bratov v Dalmaciji in na Reki. Svetomargeritski dogovor je bilo treba podpisati, da bi «tuje države ne vzele Italijo za verolomno državo, ki ne spoštuje pogodb.» Vzrok današnjega zla je po Giunta v tem, da so Italijani žrtvovali londonsko pogodbo in sklenili z Jugoslovani rimski dogovor, «ki je prinesel na Campidoglio srbske prešičje pastirje.» Sicer pa upa Giunta, da se razmere sčasom spremenijo in bo Italija gotovo še zasedla vso Dalmacijo in anektirala Reko.

Še o vojni odškodnini.

V zadnjem času nastopajo brezvestni ljudje, ki skušajo izrabljati sedaj nastali položaj Goriške dežele v svoje koristolovske namene. Ljudstvo slepijo s tem, da jim opisujejo obupen položaj, v katerem se nahaja dežela vsled pričetne likvidacije deželne odbora in posameznih uradov le-tega.

Povdarjajo, da bo deželni hipotečni zavod tekom nekaj dni likvidiran in da se vse preseli v Verono (ali v kako drugo do danes še nedoločeno mesto?) da od sedaj naprej hip. zavod ne bode več izplačeval predujmov, vsled česar naj se posamezniki zbude, da ne zamude ugodne prilike in naj hitro dvignejo spise, ki leže pri hipotečnem zavodu, posebno pa še če so vpisani pri kaki zadrugi vojnih oškodovancev. Saj, da jim je potreba v tem slučaju le kratek «nulla osta» od strani zadruge in zadeva je rešena. Iščejo in zadovoljujejo se z najneznatnejšimi vojnimi škodami, saj pač podpišejo ljudje splošno pooblastilo!

Povedano bodi: Vojnoodškodninski predujmi se izplačujejo po hipotečnem zavodu kot podružnici Zveznega zavoda še v naprej. Od zveznega zavoda oziroma države dovoljena sredstva so pač bolj omejena in znašajo približno tretjino prejšnjih nakazil. Brezdvomno se mora tudi izplačevanje v tem smislu omejiti a se kolikor nam znano nikakor ne ukine.

Imejte vsled tega zaupanje v prejšnje urade, držite se Vaših zadrug in ne poslušajte znanih brezvestnežev, ki se hočejo tudi z spravljanjem v svet vesti, ki jih splošnosti znana dej-

stva pobijajo, izkoristiti in izmozgati ljudem še listo odškodnino, ki jim pričiče. Ne mislite, da je izgovorjena obljuba že gotov denar in še tako las-kave besede Vam ne vzpostavijo hiš in zemljišč ter Vam ne pripomorejo do gospodarskega orodja in premičnin.

V eni prihodnjih številkih se Vam obriše v kratkih stavkih način, možnost in čas za sklepanje konkordatov bodisi za stavbe, zemljišča ali pa premičnin.

Prepričali se bodete, da tudi pri tem je v mnogih slučajih nepotrebno posredovanje, v mnogih se pa gre le za izkriščenje položaja, ker ste že — bi rekel — itak postavljeni pred dovršeni čin, naj je ali naj ni dragega posredovalca zraven.

Vprašajte za svet in ne verujte nobenemu, ki ga prav dobro ne poznate in naj si bo Peter ali Pavel.

— P.

Samo 13 lir stane naročnina „Goriške Straže“ do konca leta 1923. — Še nekaj malega „Pratik“ je, kdor jo hoče, požuri se!

in občudoval kot kraj vedno ponavljajočih se čudežev. Stara je bila želja Evrope dobiti kako svetinjo tega svetnika. Ta želja se je izpolnila, ko so odločili od njegovega telesa desnico in jo poslali v Rim, kjer se je nanajala dolgo vrsto let. V proslavo tristoletnice odkar je bil proglašen za svetnika so to roko izpostavili v javno češčenje. Novembra lanskega leta je relikvija dospela na Španko. Od takrat potuje po vseh večjih mestih Evrope, češčena od vernikov, poveščana z marsikaterim čudežem. Roke same se drži še meso in koža, proti laktu je pa že razdejana.

Tej relikviji izkazujejo čast tudi ljudje, ki ne pripadajo kat. cerkvi. Protestantki pastor je rekel v Mariborju: «Tudi jaz spoštujem to roko, ker je nekoč pripadala možu, katerega smatramo za največjega apostolih».

Če spoštujemo pravi padlih vojakov, zbiramo njihove ostanke v koštnice, jim postavljamo spomenike,

† Pisatelj Ivan Tavčar.

V Ljubljani je po dolgi bolezn umrl Ivan Tavčar, bivši župan ljubljanski. Slovenska kultura je izgubila izrazito osebnost, med javnimi delavci je zopet izginil mož — poštenjak prave korenine, v vrsti slovenskih vitezov duha je padla postava moža, kakor jih je malo bilo tako močnih. Ime Ivana Tavčarja je tesno zvezano s kulturno in politično zgodovino Slovencev v zadnjih petdesetih letih. V politiki veliki mož, ki je bil do dna duše konservativen, ni lahko sledil naglemu razvoju slovenskega duha. V slovenski književnosti pa bo ime romanopisca Emila Leona, kakor se je Tavčar imenoval, zapisano na najlepših straneh. Tudi velike slovenske gospodarske ustanove bodo pričale, kai je silna energija Ivana Tavčarja ustvarila Slovencev. Ko polagajo truplo velikega delavca v zemljo, se tudi mi goriški Slovenci v globoki žalosti zgrinjamo okrog groba. Njegov samonikli duh nam sije iz spisov in del, svoje dobrotno srce pa je Ivan Tavčar odkril Goričanom, ko je s tihimi žrtvami našim beguncem delil dobrote kot župan ljubljanski. Duhu velikega moža se v žalosti klanjamo. Slava spomina Ivana Tavčarja!

† Andrej Lasič.

bivši šolski nadzornik tolminski je v soboto ob 11 zvečar umrl v Gočah; star 53 let. Pogreb je bil 20. ob 10, v Gočah.

O zaslužnem organizatorju slovenskega šolstva spregovorimo obširneje prihodnjič. Družini naše globoko sožalje!

Novi naselitveni zakon v Ameriki.

V Italiji so se že do danes pritoževali nad neugodnostjo amerikanskega naselitvenega zakona, ker je zakon le gotov odstotek naseljencev italijanske narodnosti. Dodanašnji amerikanski zakon je določil število naseljencev na podlagi števila Italijanov, ki so bili le ta 1910. v Ameriki. Novi amerikanski zakon je pa uzaknjen na podlagi ljudskega letja iz leta 1890, ko je Amerika želela imeti kot naseljence predvsem Nemce, Angleže in pripadnike drugih germanskih narodnosti. Judov, Italijanov in sploh pripadnikov južnih narodov pa Amerika ne želi. Razumljivo je, da je to za našo državo težko. Amerika, pa je imela že od nekaj svoje posebne muhe. Sedaj zameta južno, gorko in razburljivo kri.

Pozor.

Tajništvo Političnega društva «Edinosti» in «Kmetško-delavske zveze» pozivlja vse dopisnike, da prilepije na pisma dovoljno znamk. Do danes je plačalo tajništvo že trikrat po eno liro kazni. To ne sme biti. Zato pazite. Poštna pristojbina je že itak precej visoka. Na pisma do 50 gr. morate prilepiti znamko za 50 cent. Ako je pismo magari samo za en gram težji, morate prilepiti znamko za 1 liro. Pazite.

«Črne gosli»

pravljica igra v štirih dejanjih s pestrimi rokoko nošami ter šaloigra v enem dejanjih «Sovražnik žensk» se vprizori v soboto 10. marca ob 8. h zvečer in v nedeljo 11. ob 4. h popoldne v Mirnu. Na programu je tudi petje in tamburanje.

Dramatični odsek Slov. izobr. društva v Mirnu.

Napadi na ljudovce.

Pretekli teden je skupina fašistov vdrla v mestu Faenzi v katoliški krožek. Ravnokar se je poslavljaj župan in nekateri drugi pristaši ljudske stranke. Fašisti so skočili nanje in jih začeli pretepati. Konec prepira je bil ta, da so odpeljali 8 ranjencev v bolnišnico.

Krajevni fašjo je drugi dan objavil v mestu proglaš. v katerem obžaluje dogodka, a trdi obenem, da prevzema vso odgovornost za to, kar se je zgodilo.

Občinski svet ljudovcev pretepen.

V Faenzi pri Florenci je odstopil občinski svet, v katerem so bili ljudovci v večini. Fašisti pa s tem še niso bili zadovoljni. Pretepli so namreč tudi občinske svetovalce italijanske lj. stranke. Posebno težko je bil pretepen bivši župan — ljudovec. To je kroge it. lj. stranke hudo razburilo, kar je razumljivo.

Berač, ki je bil do smrti pretepen.

15. februarja je bil ustavljen v Crepelini pri Bolonji berač Henrik Mazzetti. Revni berač je poizkusil večkrat bežati. Vedno so ga pa spet vlovili, na kar je bil pretepen. Končno so ga izročili orožnikom. Orožniki so takoj spoznali, da se nahaja v smrtni nevarnosti. Poslali so po zdravnika, ki je ugotovil, da je bil smrtno zadet. Kmalu je potem tudi v resnici umrl.

Čudodelna roka sv. Franciška Ksaverija v Gorici.

V pondeljek, dne 26. februarja bodo prinesli v Gorico v svrhu javnega češčenja čudodelno roko sv. Franciška Ksaverija, velikega apostola Indije. To je ona desnica svetnikova, ki je tolikim narodom Vzhoda kazala pot proti Bogu, ki je blagoslovljala velikanske množice Vzhoda, ki je tisoče poganov krstila in čudeže delala. Je to posebna čast za Gorico, ki si je že leta 1666. tega svetnika slovesno izvolila za svojega zavetnika.

Od kod je ta roka.

Ob mraku dne 2. decembra l. 1552 je ta veliki svetnik izdihnil svojo dušo v Sančanu, zroč proti kitajskemu cesarstvu. Prepeljali so ga nazaj v Indijo in pokopali v Goi. Njegov grob je ves krščanski Vzhod častil

zakaj bi ne častili ostankov tega velikega borca Kristusove vere? Bil je velik kot človek, kot organizator in kot svetnik.

Nekoliko ptez iz svetnikovega življenja.

Ljudstvo Baskov, obdano od sivih vrhov svojih gorah se je utrdilo v borbi za svojo individualnost proti Francozom in Špancem. Iz ozkih in skalovitih sotesk je v potu svojega obraza naravnost kradlo naravi svoj borni vsakdanji kruh. To ljudstvo je dalo svetu tega svetnika, njemu samemu je pa dalo tisti kremeniti značaj, ki prekipeva energije. Od očeta kastilskega viteza in dvornega svetnika iz Navarre in od matere je dobil njegov značaj tisto gosposko gesto in maniro, tisto notranjo samostojnost, ki ga je usposobila, da je postal hlapec vsem, a istočasno tudi gospod. Vzgojen v družini, ki je prekipevala v verski gorečnosti in zvestobi do kastilske vladarske hiše je dobil za življenje ono versko podla-

go iz katere je pozneje milost božja naredila iz njega enega največjih velikanih vseh časov.

Svetnik na pariškem vseučilišču.

16. oktobra l. 1515. zapusti mladi Francišek od vojske razdejani dom in očeta v grobu ter se napoti proti velikemu središču tedanje kulture, na pariško vseučilišče. Tedanji študentovski Pariz je bil podoben razburkanemu morju dobrih in slabih naukov, morale in nemoralne, dobrega in slabega. Vse to morje je šumelo krog mladega Španca. Materina in sestrina molitev, angelski njegov prijatelj Peter le Fevre, vzgled bivšega vojaka Ignacija in pogled v umazano jamo strasti so bile božje sile, ki so ga varovale, toda ne same varovale, temveč naravnost preobrazile v apostola Indije. Ko je dokončal šole modroslovja in bogoslovja je zavrgel vse naslove in vso odlično prihodnost. Pridružil se je Ignaciju Lojolskemu in ne brez boja sprejel

Francosko posojilo Poljski.

Francoska zbornica je pooblastila vlado, da lahko dovoli Poljski posojilo do 400 milijonov frankov. Med razpravo je Poincaré izjavil, da je pripravljena Francoska svoje terjatve zbrisati, ako popustijo zavzniki svoje terjatve nasproti Francoski.

Poroka kraljičine Jolande

se bo vršila, kakor je sedaj končno določeno, zadnje dni meseca maja. Pri veselem dogodku bodo zastopane vse cesarske in kraljevske družine ali dinastije Evrope.

Koliko je komunistov na svetu?

Po uradnih poročilih 4. kongresa III internacionale je danes po vsem svetu približno 2 miliona in pol politično organiziranih komunistov. Največ jih je seveda na Ruskem. Stranka ruskih komunistov šteje letos 324 tisoč 552 članov. Rusiji sledi Nemčija, ki ima 226 tisoč 200 komunistov. Za Nemčijo pride Češko-Slovaška s 170 tisoč organiziranih komunistov. Čehom sledijo Ukrajinci, ki so organizirali v komunistični stranki 80.000 članov; Jugoslavija je komunistično stranko prepovedala, toda III internacionala trdi, da je v Jugoslaviji 80.000 komunistov. Francija stoji šele na 6. mestu. Francoskih komunistov je vsega skupaj 78 tisoč 828. Na Norveškem je 60 tisoč organiziranih komunistov. Na Bolgarskem jih je 40 tisoč, na Finskem 25 tisoč v Georgiji 18 tisoč, v Avstriji 16 tisoč, na Švedskem 12 tisoč, na Poljskem 10 tisoč. Velika Amerika, ki šteje nad 100 milijonov prebivalstva, ima samo 8 tisoč organiziranih komunistov. Silna angleška država ima samo 5 tisoč komunistov. Ravnotoliko jih je v Španiji in v Švici. Na Irskem jih je 4 tisoč, v Romuniji jih je 2 tisoč, na Holandskem 2 tisoč 500. V Avstraliji je 900 komunistov, v ogromni kitajski državi s par sto milijoni prebivalcev je samo 300 organiziranih komunistov. Na Kitajskem je še enkrat toliko komunistov kakor na Reki, kjer jih organiziranih 150.

Iz navedenih števil sledi, da je na svetu precej malo komunistov, toda organizacijo imajo dobro. Komunistična organizacija imajo dobro. Komunistična organizacija imajo dobro. Komunistična organizacija imajo dobro.

Nadaljno življenje in smrt.

Ni prostora tu popisovati njegovega življenja. Xavier, Pariz, Bolonja, Rim, Lizbona so kraji, kjer je bival pred odhodom v Indijo. O. Ignacij Lojola, o. Rodriguez, o. Bobadilla so bili njegovo prijatelji in z njim prvi pionirji Družbe Jezusove. Nazadnje je vzel slovo od vseh. Mala Azija, komaj odkrita Indija, vsa njena otočja, Japonska in Kitajska, ta so bila torišča njegovega delovanja. Ladjiska paluba, kolonije, puščave, divjaki, te so mu bile dom in družba in počitek. Samo 4.0 let je trajalo to njegovo življenje, a uspehi so bili neprecenljivi. Stotisoči so bili po njegovi roki krščeni.

Od kod ti uspehi?

Da govorimo po domače so za to stvar tri reči potrebne. In sicer: pr-

va, ni pa mogel dobiti korenin med narodi, ki so zmagali. Najboljši dokaz zato je Francija, Anglija in Amerika.

Važno za vpokojence!

Banca d'Italia nam poroča: ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se s 1. marcem 1923 preneha izplačevanje pokojnine po poštni nakaznici. V krajih, kjer se nahaja podružnica Banke d'Italia, se izvrši plačevanje po tom te banke. (In kjer Banca d'Italia nima podružnice, kdo bo v teh krajih izplačeval pokojnino? ur.) Invalidi in vdove ter sirote po vojakih bivše avstro-ogrške armade bodo morali, če hočejo potegniti podporo na račun pokojnine, predložiti izplačilnemu uradu dokument, iz katerega izhaja, da je opravičenec še živ, oziroma da se vdova ni na novo poročila. Te dokumente izdaja anagrafični urad po vzorcu 71, ki je bil razposlan na vse občine Julijske Krajine. Občine so dobile obenem potrebna navodila. Še nadalje pa je treba predložiti pokrajinsko knjižico.

Civilni in vojaški vpokojenci bivše monarhije bodo še nadalje vlekli pokojnino na podlagi plačilnih nalogov, ki jih je izdala zakladna delegacija v Trstu.

Da se lažje prepozna oseba vpokojenca pri izplačilnem uradu, opozarjamo gospode vpokojence, da je v njih lastno korist, ako opremijo svojo pokojninsko knjižico s fotografijo, potrjeno od občine.

To priporočilo velja posebno za one kraje, kjer biva mnogo vpokojencev.

Zveza industrijalcev

je imela v torek zborovanje v Gorizi. Sklenili so zahtevati, da se po okrajih sklepajo skupne in enake pogodbe z delavci. Na eni strani je krepko združen kapital, na drugi strani stoji razpršena četa delavstva.

Minister Rašin umrl.

V Pragi je umrl bivši finančni minister Rašin. Pred mesecem je bil izvršen nad njim atentat.

Videmski občinski svet

je imel v petek prvo javno sejo po fašistovski revoluciji. Zupan Spezzotti je pozdravil novo vlado in spregovoril navdušen govor radi združitve cele Furlanije. Tudi socialist Cosatini je pozdravil združitve Vidma z Gorico.

je posebna milost božja, druga je požrtvovalnavolja, tretja so pa denarna sredstva. Milost božjo mu je Bog nudil v obilni meri, saj je celo mrtve obujal; denarna sredstva je zalagala španska vlada. Ozrmo se samo na njegovo gigantsko voljo.

Pisma njegova nam jo odkrivajo. Sam pripoveduje, kako je delal v Kamorinu. Novo ljudstvo, nov jezik! Frančišek zbere par domačinov, ki so se potom občevarjanja z Portugalci naučili nekoliko portugalščine. V par dneh je z njihovo pomočjo predstavil matekiker. Še par dni in naučil se ga je napamet. Z zvoncem v roki je potem vsak dan dvakrat šel po naselbini, se ustavil na obljubenem kraju in z močnim glasom ponavljal na pamet cel katekizem. En teden, vsak dan dvakrat in že so otroci znali marsikaj ponoviti in z otroci je prešlo to v vsako hišo. Sem krščanstva je bilo tem zasejano, začela je rasti, prišla je žetev. Odtod tisti tisoči in tisoči njegovih novih vernikov, tako da lahko rečemo, kar

VAŽNO.

Pozivljamo zadruga vojnih oškodovancev, stavbinske zadruga, županstva, razprodajalce in posamezne naročnike «Obnove Goriške», da plačajo čimprej naročnino. Uprava mora svoje račune takoj urediti, še posebno radi tega, ker se je izdajal list na skupni račun Zveze zadrug vojnih oškodovancev. Denar naj se pošlje na upravo

«Goriške Straže» v Gorici, Via Mamelli št. 5 (prej Šolska ulica.)

Nujno je potrebno, da bi izhajal list «Obnova Goriške» tudi v bodočnosti, bodisi v tej ali drugi obliki, na ta ali drugi način. Ko uredimo svoje račune z «Obnovo Goriške», se potrudimo, da bo izšel drugi podoben list. Naročnike prosimo, da ostanejo tudi drugemu listu naklonjeni.

Uprava «Obnove Goriške».

MESTNE NOVICE.**Pred ustanovitvijo podružnice Šolskega društva v Gorici.**

V sredo, dne 14. t. m. se je vršil v Gorici sestanek, ki mu je bil namen ustanoviti v našem mestu podružnico «Šolskega društva». Bil je izbran pripravljalni odbor, ki je prevzel nalogo, da pripravi potrebno za sklicanje ustanovnega občnega zbora in predloži pristojni oblasti pravila podružnice v potrditev. Ustanovni občni zbor bo v nedeljo 25. t. m. v prostorih «Pevskega in glasbenega društva», Trgovski dom (vhod vja Petrarca) ob 10 h dopoldne. Pozivamo vse, ki sta jim pri srcu usoda naše dece in bodočnost našega naroda, da se gotovo udeležijo tega nad vse važnega sestanka.

Pripravlj. odbor.

Slovenske postne pridige v Gorici.

Kakor vsako leto, se vrše tudi letos slovenske postne pridige vsak petek ob 7. zvečer v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Letos govori tamošnji kaplan g. Stanko Stanič.

Zanimiv koncert v Gorici.

Pred večerajšnjim zvečer se je vršil v dvorani «Goriškega telovadnega združenja» na Telovadnem trgu koncert, na katerem sta nastopila dva skladatelja — eden Slovenec, drugi Italijan — z lastnimi skladbami. Italijan je bil skladatelj Desderi iz Torina, učenec znanega italijanskega komponista Hildebranda Pizzettija. Slovenec je bil Marij Kogoj. Vsak je proizvajal sam na klavirju svoje skladbe. Tako zanimivega koncerta ni bilo še v Gorici.

Občni zbor društva Skalnice.

bo prihodnjo nedeljo dne 25. februarja ob 4 pop. v društvenih prostorih v Gorici, Via Mamelli št. 5.

Vabimo vse društvenice, naj se prav gotovo udeležijo.

Marija Podgornik, predsednica

Goriška slovenska omladina

se živačno giblje. To važno kulturno društvo naznanja, «da se vršijo tudi v postnem času redne plésne vaje» vsak teden v Trgovskem domu. Naj noben pravi rodoljub ne zamudi prilike, da se prav kulturno zagiblje. Izražamo skromno mnenje, da bi mlade sile, ki so na gledališkem odru že toliko zašluženega priznanja, mogle pač na hvaležnejši način širiti sloves slovenskega, imena v goriškem mestu.

Splošno žensko društvo

v Gorici je otvorilo tečaj za pouk v krojenju in šivanju oblek. Vabimo slovenska dekleta iz mesta in okolice, da se udeležujejo tečaja. Zglašijo naj se v društvenih prostorih, Trgovski dom 1, nadstropje.

VAŽNO.

Naznanjamo vsem naročnikom, dopisnikom i. t. d., da se nahaja Uprava «Goriške Straže» v Gorici, Via Mamelli št. 5. v prvem nadstropju. Tam, kjer je tudi tajništvo Političnega društva «Edinosti» in tajništvo «Kmetski-delavske zveze.» Uprava se nahaja ravno na oglu ulice Mamelli (prej Šolska ulica). Uprava «Goriške Straže» je sedaj ravno nad dobro znano bivšo trgovino Hedžet-Koritnička, danes pa Rolihovo trgovino.

Ignaciju staro geslo: Kaj je vse to proti večnosti! Kaj pomaga človeku če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi!

je Luter vzel, to je Frančišek prinesel. To je en sam primer njegove energije, kdo bi naštel vse njegove napore? To delo je pa njegove telesne moči tako izčrpalo, da je umrl v cvetu svojih let, zapuščen na Sančanskem obrežju.

Kaj pa čudeži?

Ali tak mož ni vreden spoštovanja? Ali iz tega ni razumljivo, da ga je Bog odlikval s čudeži in ua odlikuje še danes?

Ko so lani ob 300 letnici njegove kanonizacije odprli njegov grob v Indiji, je romalo k grobu poleg katoličanov tudi veliko Angležev. Jezuitska poročila govore tudi o nekem Angležu, kateri je bil popolnoma slep, a je ob dotiku svoje glave z nagrobno ploščo svetnikovo popolnoma spregledal. Za to dejstvo navajajo stotine prič.

O čudežih, kateri se pa gode ob prilike čiščenja svetinje njegove de-

snice, poročajo časopisi iz Toloze, Boodv-a Pariza in Turina.

Kritično dobro preiskan se zdi čudež iz Toloze. Sestra Marija iz samostana Naše gospe od usmiljenja iz Toloze je bila bolna na želodčnih turih in malomljeni hrbtnici. Nahajala se je že v stanju splošne paralize. Ob pogledu na relikvijo je popolnoma odzdravela. Navajajo se natančne priče in zdravniška spričevala.

Svetinja v Gorici.

Ta čudodelna svetinja bo prinese na v Gorico dne 26. februarja. Ob šestih popoldne jo bodo Goričani s procesijo spregledali na Travniku. Odtod jo bodo nesli v cerkev sv. Ignacija, kjer bo izpostavljena v javno čiščenje tisti dan in še naslednji dan od 6. do 10. zjutraj.

Velika čast za nekdanjo jezuitsko cerkev, za goriške vernike pa velika dobrota!

Kaj je novega na deželi

Iz Logaršča pri Sv. Luciji.

Po dolgi in mučni bolezni, katero si jo je nakopal na bojnih poljanah in strelskih jarkih je preminul pretekli ponedeljek v starosti 33 let tukajšnji posestnik Ivan Rutar.

Velik udarec za družino in velika zguba za našo vas, ker pokojni je bil delaven doma in v javnosti ter je ljubil svoj narod z besedo in dejanji.

Pogreb se je vršil v četrtek. Smrtne ostanke pokojnika so prepeljali v Podmelec v spremstvu skoro vsega vaščanstva posebno pa fantov in deklet. Naj počiva v miru!

Sv. Lucija.

Strašna nesreča se je zgodila v Modreju pri Sv. Luciji. Dva 14 letna fanta, in sicer neki Albert Leban in Ivan Rutar sta se nahajala na travniku in našla na njem bombo. Ker se njista zavedala, kakšne nevarnosti se skrivajo za razstrelivom, sta se začela z njim igrati. Nenadoma je bomba razpočila z groznim treskom. Fanta je pognalo daleč po zemlji in jih hudo razmesarilo. Leban je imel ves obraz oblit s krvjo, ker ga je bil kos bombe zadel v glavo. Ubogi fant je izgubil tudi dva prsta na levi roki. Še hujše je zlo-stavljen ubogi Rutar. Zgubil je eno oko in obe roki. Roke mu je bilo zlo-milo ob zapestju. Nesrečna fanta so prepeljali v goriško bolnišnico.

Kolikokrat bomo se brezuspešno rotili naše ljudstvo, naj bo previdno z razstrelivi in pouči o tem otroke? Vedno nove nesreče, a vse skupaj malo pomaga. Ne preide teden, ko bomo zopet poročali o nesreči.

Mavhinje.

Dne 13. t. m. ob 5. uri popoldne se je pripetila v naši vasi strašna nesreča. Neki Leopold Bandelj je izkopal iz zemlje čok in se pri tem močno trudil. Da bi delo prej dovršil, je del pod čok zrakoplovno bombo, ki jo je bil nekje našel. Zažgal jo je, da se raz-treli. Nesreča je pa hotela, da je enajst-letni deček Milan Pernarčič gnal ravno v tem hipu živino na kal. Fant je vedel, da se bo bomba raztretila, to-da mislil je, da šele pozno zvečer. Zato je šel na lice mesta, da si ogleda, kako je stvar napravljena. Toda, o nesreča, bomba je že gorela in se je nenadno razpočila s strašnim treskom. Nesrečnega je vrglo kakih 25 metrov daleč, bomba ga je tako močno razmesarila, da je ostal na licu mesta mrtev.

Ubogi oče ima sedaj že šesti slučaj smrti v hiši. Vseh nesreč so krivi vojni izstrelki ali vojna. Leta 1917 mu je granata ubila na dvorišču očeta in sina in smrtno ranila soprogo. Ženo so brž prepeljali v tržaško bolnišnico in jo tam operirali. Žena je sicer okrevala, toda radi operacije ni mogla več prenesti pravega poroda in je pozneje umrla z otrokom vred v bolnišnici. Nova nesreča je udarila moža leta 1919. Pri Sv. Ivanu Devinskem je ro- na granata ubila drugega sina. Pred par dnevi je smrt zopet obiskala nje-govo preizkušeno družino. Naše glo-boko sožalje nesrečnemu možu!

Ljudje božji, imejte vendar več po-zornosti z izstrelki. Povsod preži smrt in nesreča na nas.

Bandelj se je javil sam oblasti.

Podraga.

Dne 17. febr. smo pokopali 63 letne-ga Ivana Trošta, posestnika v Podragi. Pokojni je bil 26 let ključar naše žup-ne cerkve in velik dobrotnik tukajš-njega kat. slov. izobraževalnega dru-šlva, ki je imelo ves čas svojega ob-stoja — od leta 1904 — v njegovi hiši brezplačno društveno sobo.

Društvo mu je priredilo prav lep pogreb. Pred hišo, v cerkvi in ob gro-bu mu je zapel društveni pevski zbor, katerega vežba pokojnikov sin Jožef, ki je tudi organist naše župne cerkve.

Zbor je vodil veleč. gosp. Al. Kralj, župnik iz Goč. Umrl je bil globoko veren mož in silno mirnega značaja. Mir in pokoj njegovi duši!

Iz Reke pri Cerknem.

V nedeljo 18. februarja se je vršil pri nas ustanovni občni zbor «Kmet-sko-delavske gospodarske zadruga». Konsum je bil pri nas nujno potreben. Priglasilo se je že nad 200 članov iz Cerkna, Bukovega, Šebrelj, Otaleža, O-rehka, Ravni, Jageršč, Straže, Kojce in drugih vasi. Občnega zbora se je ude-ležilo nad 200 ljudi, med katerimi je bilo nekoliko tudi nečlanov. Tajnik Zadruga zveze v Gorici g. Doktorič je pojasnil pomen in naravo konsumne organizacije. Poudarjal je, da je pred-pogoj za uspevanje konsuma trgovsko izvežbana moč; ravno tako morajo bi-ti v najlepšem redu knjige, zato mo- ra konsum skrbeti, da dobi dobrega, zanesljivega knjigovodjo. Potreben je tudi precejšen obratni kapital, zato so člani dolžni agitirati po svojih obče-nah, da pristopijo vsi kmetje h kon-sumu. Konsum mora imeti delavno, sposobno načelstvo in nadzorstvo. Predvsem pa je potrebno, da se postavi konsum kakor sploh zadruga or-ganizacija na zdrave duševne temelje. Poštenost, pravičnost in ljubezen mo- rajo biti gonilne sile in še posebno konsumne organizacije. Konsum mo- ra biti velika družina članov. Za njim je govoril dr. Bitežnik iz Gorice. V svojem govoru je poudarjal, da je gos-podarska organizacija kmeta nujno potrebna. Kmet je postal po velikih borbah, kmečkih puntih svobodni gos-podar in lastnik svoje zemlje. Od 7. stoletja do leta 1848 se je kmečko ljud-stvo borilo proti gosposki, grofom ba-ronom. Leta 1848. je postal velik del kmečkega ljudstva lastnik svoje zemlje. Lastništvo zemlje je kmeta politi-čno in socialno dvignilo. Njegov gos-podarski položaj se je pa le malo zboljšal. Kdor je lastnik zemlje, mora biti tudi lastnik svojih pridelkov. Da-našnji kmet pa to ni. Lanska suša je našemu kmečkemu ljudstvu oropala milijone. Vsled pomanjkanja krme je moral po nesramnih cenah oddati in prodati svojo živino raznim živinskim mešetarjem, ki so prihajali iz vseh štiri-rih vetrov ter ga neusmiljeno ogulili. Proti živinskim mešetarjem je treba postaviti organizacijo živinorejcev. Kakor z živino, tako je tudi z vsemi drugimi kmečkimi pridelki. V borbi proti današnjemu sovražniku ljudstva je nasilstvo le slabo orožje. Ako ho-čemo streti kapitalistični red, se mo-ramo organizirati. Organizirati je tre-ba nakup vseh potrebščin in prodajo vseh pridelkov potom zadrugištva. Organizacija in izobrazba delovnega ljudstva je danes edino pravo orožje, ki vodi do zmage. Ko ustanovljamo konsum, nas vodi le ljubezen do ljud-stva, do otrok in družin, pa tudi lju-bezen do naše zemlje in naroda, ki se bo vzdržal le, ako bo dobro gos-podarsko, politično in kulturno organiziran.

Nato sta govornika prebrala in po-jasnila pravila, ki so bila z nekaterimi spremembami soglasno sprejeta. Izvolilo se je 40. zaupnikov, ki so bili na podlagi soglasnega sklepa občnega zbora pooblaščen, da izvolijo izmed sebe načelstvo in nadzorstvo.

.....

† Učenjak Röntgen.

Dne 10. t. m. je umrl v Monakovem (Nemčija) slavni nemški učenjak, prirodoslovec *Viljem Konrad Röntgen*.

V. K. Röntgen je bil rojen dne 27. 8. 1845. v Lennepudu (Prusija). Visoko-šolske študije je končal v Curihu, kjer je tudi promoviral. Od leta 1870. dalje je bil asistent pri prirodoslovcu

Kundtu v Würzburgu. L. 1874. je habilitiral v Strassburgu. Kasneje je bil prof. v Würzburgu.

Bilo je leta 1895., ko se je bliskoma raznesla po vsem svetu vest, da je neki nemški profesor v Würzburgu odkril prečudežne žarke, ki prodi- rajo skozi vsa telesa in s katerih po-močjo lahko vidimo in opazujemo do tedaj nam nedostopno notranjost te-les. Odkriti žarki so takovzani *X-žarki*, kakor jih je on sam imenoval ali *Röntgenovi žarki*, kakor jih danes nje-mu na čast imenujemo. Zaradi svojih izrednih svojstev, ki omogočujejo

proučevati notranjost teles, in zaradi praktične vrednosti, ki so jo v naj-krajšem pridobili v tehniki, zlasti v zdravilstvu so vzbudili ti žarki splošno zanimanje. S tem je Röntgen veliko koristil človeštvu; ni pa iskal — ka-kor današnji svet — za svoje zasluge nobene časti in slave, temveč je živel sam zase in za znanost ter je odkla-njal celo vsa vabila na razne slavno-sti, ki so jih priredili njemu na čast. Edino odlikovanje, ki je sprejel, je bilo častno doktorstvo; podelilo mu ga je pariško vseučilišče. Leta 1901. je prejel Noblovo nagrado.

Ni vse zlato kar se sveti...

Tudi poročilo o ustanovnem ob-čnem zboru «Zveze prosvetnih dru-štev» v «Eдинosti» z dne 30. pr. m. se tako sveti od samih lepih besed o slo-gi, kulturni edinosti itd., da bi neuk človek utegnil misliti, da ima v «Z. T. D.» samo pristno zlato resnice in lju-bezni. V resnici je pa stvar drugačna. *Netočnosti* poročevalca «Eдинosti» naj pojasnijo sledeče točke:

1.) V člankih: «Našim društvom» in «Na delo za izobrazbo ljudstva» je pri-nesla «Mladika» že leta 1920 (štev. III. str. 64 in štev. VIII. str. 193) misel or-ganizacije vseh prosvetnih društev v skupni «Zvezi». «G. Straža» je javila že 1. 1921 potrditev pravil «Prosvetne zveze» in je pozvala izobraževalna društva naj se učlanijo v tej organi-zaciji. Svoj ustanovni občni zbor je imela «P. Z.» 4. okt. 1922 in *nikomur ni bil zabranjen pristop, še manj ude-ležba pri občnem zboru*. Od 4. okt. do danes zre «P. Z.» na celo vrsto pre-davanj in tečajev po vseh delih naše domovine. Da se je vršil 4. okt. 1922 ustanovni občni zbor «P. Z.», se ni mo-glo zdeti *nepričakovano* nikomur, pač pa težko razumemo smisel za *resnično slogo* pri «Z. P. D.», ki sklicuje svoj ustanovni občni zbor komaj 25. jan. 1923. v dobi ko je «P. Z.» izvršila že ogromno delo po vsej deželi.

2.) «P. Z.» ima ožji delokrog *«pravi dopisnik»*. Ta beseda zasluži vsega preudarka razsodnih ljudi. Ali obsto-ja katero prosvetno društvo, ki bi mu «P. Z.» ne mogla koristiti? Tega pi-sec pač ne misli. Najdemo morda ka-ko vprašanje, ki se tiče *katerkoli* ve-de ali pa umetnosti ali gospodarstva, ki bi mu «P. Z.» ne mogla posvetiti svoje skrbi? Vsej resnici in lepoti so odprta vrata «P. Z.» na stečaj! Torej v čem je delokrog «P. Z.» ožji od de-lokroga «Z. P. D.»? V ničemer! Pač pa lahko rečemo, da je program «P. Z.» jasno preciziran in pozitiven ter nudi kot tak podlago značajne vzgoje — do-čim program «Z. P. D.» v teh najbolj perečih točkah docela odpoveduje. V društvih «Z. P. D.» se krščanska na-čela lahko v prah teptajo, lahko se pa tudi na vso moč povzdigujejo — «P. Z.» pa stoji na krščanskih temeljih iz nravnih in tudi iz narodnostnih razlogov. V tem, da «Z. P. D.» lahko igra *dvojno vlogo*, je njen delokrog širši.

3.) V grenkih izkušnjah smo razkrili misli in cilje «kulturne sloge», a v-kljub temu bi čakali in molčali, da ne bi imeli že izkušenj v tej zadevi. Naš člankar pravi, da imajo posebne zasluge za «Z. P. D.» sledeča društva:

«G. S. O.», Akad. fer. društvo «Adrija» in pa «Čitalnica» v Solkanu. Zdaj pa prijatelj pomni sledeče: «G. S. O.» je priredila vrsto protikrščanskih govo-rov v «Trgovskem domu», kakor bi naše dežele ne trla važnejša vpra-šanja; Akad. fer. d. «Adrija» smo mo-rali že enkrat v «Straži» opozoriti ra-di podobnih predavanj; «Čitalnica» v Solkanu — to se pravi dva ali trije voditelji, ki hočejo ostale terorizirati, so bili pri tečaju «P. Z.» v Solkanu skrajno mrzli, ker želijo «sloge» s kr-ščanskimi načeli in eden je celo ma-jo diplomatično napadal Cerkev. Ti velezasluzni faktorji pojmujejo kul-turno slogo tako, njih otrok «Z. P. D.» gotovo tudi v bodoče. Sicer smo pre-pričani, da «Z. P. D.» ne bo mogla skrivati svojih osnovnih idej.

4.) *Kulturna sloga* ni bila priznana in sprejeta niti v dogovoru z dne 24. VI. 1921. Razun par točk v prilog kršč. progr. Mogoča je le na enotnem kulturnem temelju. Vsa slovenska zgodovina sloni na takem enotnem temelju in ta je krščanski. *Na tem temelju* soni tudi danes ogromna veči-na in jedro našega ljudstva — *naš kmet*. Če priznamo in spoštujemo ta temelj, če ga postavimo za podlago našim kulturnim organizacijam, je kulturna sloga mogoča in «P. Z.» si je iskreno želi. Če pa nekateri kulturni delavci vidijo v krščanstvu le obno-šen klobuk, naj ne govorijo o kulturni slogi: to bi pomenilo govorenje brez misli ali pa zavajanje našega ljudstva v *neznačajnost do mozga*.

Značilno je tudi, da je «Z. P. D.» povabila na svoj ustanovni občni zbor vse kulturne delavce. *Zelo lepo!*

Zato sta prišla tudi dva od poslanca «P. Z.», da se uredi medsebojno raz-merje obeh Zvez. Morda bi res ne bi- lo časa pri tej priliki za tak razgovor: forum je bil vsekako najmerodaj-nejši. Toda odposlanca sta bila krat-komalo odslovljena — v lepi obliki se-veda. Lep sporazum!

5.) «Goriška Straža» je nepristransko sprejemala poročila in oglase vseh kulturnih organizacij *do onega dne*, ko so začele nekatere kazati kulturno-bojniško ost, *ki jo poročilo v «Eдинosti obsoja*. «Goriška Straža» je bila, je in hoče ostati nadstrankarsko skup-no glasilo, *hoče pa ostati tudi značaj-na in zvesta onim načelom, ki jih smatra za vsestransko potrebne našemu ljudstvu*.

Prijatelj, zdaj veš kako sodimo o kulturni slogi, o «Z. P. D.» in o «P. Z.» Resnica brez sovraštva le koristi. Cla-rapacta, boni amici! *Eden za vse.*

GOSPODARSTVO

Kmetijstvo v Italiji.

Letno je skoraj 16% površine Italije, to je okoli 4 milijone in pol ha posejanih s pšenico. Na en ha se pridelava približno 10 q zrnja, skupa torej okoli 45 milijonov q pšenice, kar niti od daleč ne zadostuje za prehrano celotnega ljudstva, te se mo rajšo letno uvažati ogromne količine; tako se je je uvozilo l. 1921 za celih 5 in pol milijard lir. Do nedavno se je uvažalo predvsem zrnje, ker je bila postavljena na moko precejšnja uvozna carina, katero pa je vlada odpravila, oziroma znižala od 11 zlatih lir prvo na 4.— in sedaj na 1.50 L, ali izraženo v papirnatih lirah od približno 40 L na 16 in sedaj na 6.— L. Pšenica, kakor skoro vse žito, se uvažuje največ in Argentinije in ameriških Združenih držav, nekoliko tudi iz Rumunije. Pridelavek 10 q zrnja na ha ni visok pridelek, ampak zelo nizek in zato streme danes vlada in druge organizacije za tem da se ta pridelek zviša.

Po pšenici zavzemajo največ površine vinogradi, ki pokrivajo tudi okoli 3 milijone in pol ha. Velika večina, in sicer 4/5 vinograda je navadnega, to je z mesanimi trtami, ostala petina pa špicažiranega, to je, posejanega z izbranimi trtami. Pridelavek vina je različno visok v različnih letih, v srednjem pa se pridelava okoli 40 milijonov hl vina, od katerega se izvozi približno 40.000 del. Glede pridelaveka vina stoji Italija na drugem mestu na svetu, in sicer takoj za Francosko. V Italiji se pridelava približno 1 hl vina na človeka, v Franciji pa poldrugi.

Od žit, razun pšenice, igra največjo vlogo koruza, ki pokriva 1 milijon in pol ha, na katerih se pridelava letno približno 25 milijonov q zrnja na ha torej okoli 12 q, kar je tudi zelo malo. V Banatu in Slavoniji se pridelava večkrat do 30 q, na ha. Tudi koruzo uvažuje Italija, in sicer največ iz istih držav kot pšenico. L. 1921 se ceni uvoz koruze na več kot pol milijarde lir.

Približno 800.000 ha je letno posejanih v Italiji z ržjo, ki ne igra prav velike vloge v prehrani prebivalstva, z ovsom in ječmenom in drugimi žiti, približno 150.000 ha pa z rižem, katerega se pridelava letno okoli 4 milijoni q. Pridelavek ovs, ječmena in rži ter drugih žit na ha ni visok. Ta panoga kmetijstva je sploh zelo zastala. L. 1921 se je uvozilo v Italijo za 150 milijonov L. rži in približno ravnootoliko ovs.

Krompir ne igra take vloge v Italiji, kot pri nas, oziroma na Češkem ali v Nemčiji, kjer je hrana ljudstva. Sadi se letno na približno 300.000 ha, srednji pridelek je približno 60 q gomoljev na 1 ha, kar je zelo malo. Zrelega krompirja ne izvažajo in ne uvažajo, ker je promet z njim skoro po celi Evropi zaprt. Izvažajo se pa drobni krompir, zgodnji krompir, pa ta trgovina ne igra še take vloge kot pred vojno, ko se je dobival italijanski zgodnji drobni krompir tudi v Petrogradu.

Tudi pridelovanje sladkorne pese v Italiji ne posvečajo velike važnosti. Posadijo z njo letno približno 50.000 ha, iz katerih dobijo približno 25 milijonov q pese, oziroma približno 3.5 milijone q sladkorja, kar ne zadostuje za celotni konsum. Tobaka pridelajo letno okoli 100.000 q na 10.000 ha.

Zivine Italija mnogo več uvažuje kot izvažuje. Uvažuje zelo mnogo iz Jugoslavije, čana in volne se več uvozi kot izvozi, kakor tudi lesa, ki prihaja iz Centralne Evrope, posebno iz Avstrije, Čehoslovaške in Jugoslavije.

Izvoz kmetijskih pridelkov iz Italije tvori največ južno sadje, predvsem mandelj, limoni in pomaranče, pa tudi lešniki in orehi, katerih izvozijo letno za več kot 100 milijonov lir. Izvozijo tudi mnogo zelenjave in konoplje, ki igra v kmetijstvu Italije precejšnjo vlogo. Z njo je obdelanih okoli 90.000 ha. L. 1922 so izvozili tudi precej krme v Jugoslavijo, posebno pa v Čehoslovaško. V tem oziru so

nekateri pokrajine Italije naravnost oblagodarjene z dobrimi travniki. To velja predvsem za okolico Ravenne in nekaterih drugih mest. V celotni Italiji je prepuščenih travnikov 2250 tisoč ha zemljišča. Izvažajo se tudi pristno oljke, ki ga pridelava Italija približno 2 milijona hl letno. Slabšega olja, posebno sezamovega in drugega semenskega olja, pa več uvozijo kot izvozijo.

Precejšnjo vlogo igrajo v Italiji tudi kmetijske obrti (industrije), ki pridelujejo kmetijske pridelke in jih v predelani obliki dovajajo konsumu. Poleg sladkorne industrije in pivovarstva ter tekstilne industrije moramo predvsem omeniti konzerviranje sadja, zelenjave in posebno paradižnikov. Konzerv iz paradižnikov izvozijo letno za več milijonov lir. Veliko vlogo igra tudi sirarstvo, ki stoji v Italiji zelo visoko. Parmezanski sir je znan po vsem svetu.

Ta kratki pregled stanja kmetijstva v Italiji hoče predvsem naše kmetovalce o kmetijskih prilikah v Italiji seznaniti. Te prilike niso rožnate, ni vse v redu in se dajo še mnogo zboljšati, za nas je pa predvsem to važno, da zvemo, kako skušajo Italijani svoje kmetijsko panogo dvigniti in kakšnih sredstev se poslužujejo, o čemer bomo na tem mestu še pisali in kar je deloma tudi v članku samem že omenjeno.

Za velesjem v Pragi

Za vzorčni sejem v Pragi je dovoljen 20% popust voznine. Na odhodni postaji treba predložiti nalašč zato priliko natisnjeno prošnjo in se bo treba izkazati s potnim listom, iz katerega je razvidno, da je dotičnik trgovec ali obrtnik. Listki, ki veljajo 20 dni, se bodo prodajali od 1. do vstevši 18. marca.

VALUTA.

Na tržaški borzi si dobil 20. t. m.

nemško avstrijskih kron 2857,14 za 1 liro 285,714.— za 100 lir; dinarjev 4,82 za 1 liro 481,92 za 100 lir; jugoslovanskih kron 19,28 za 1 L. 1927,68 za 100 lir; čeških kron 1,60 za 1 liro 160,64 za 100 lir; ogrskih kron 125.— za 1 liro 12,500.— za 100 lir; nemških mark 1052,63 za 1 liro 105,263.— za 100 lir; francoskih frankov 0,79 za 1 liro 79.— za 100 lir; švicarskih frankov 0,25 za 1 liro 25,38 za 100 lir; belgijskih frankov 0,88 za 1 liro 88.— za 100 lir; holandskih goldinarjev 0,12 za 1 liro 12,05 za 100 lir; rumunskih lejev 10,52 za 1 liro 1052,63 za 100 lir; za 1 dolar si dobil istega dne 20 lir 75 stotink in za 1 angleški pfund sterling 98 lir.

KNJIŽEVNOST.

Nova knjiga. Naš smejoči se humorist g. Feigel Daimir roma spet po vsej naši deželi, med vsem našim ljudstvom, po vseh naših hišah. Gosp. Feiglja boli noga, zato pa je sklenil: pojdi rajše, ti «Klobuk po strani» med dobro pa tudi veselo slovensko ljudstvo. Do danes nas je razveseljeval njegov «Pol litra vipavca», tudi njegovi «Bacili in bacilke» smo vzljubili, težko se bomo ločili od knjige «Tik za fronto». Kljub temu pa iskreno pozdravljamo njegov «Klobuk po strani», ki je izšel pravkar iz tiskarne. Naslovno stran je narisal L. Spazzapan. «Klobuk po strani» dobiš v knjigarni K. T. D. v Montovi hiši. Stane 4. lire. Oceno nove knjige prinesemo še vnašem listu. Že sedaj toplo priporočamo Feiglov «Klobuk po strani».

Naši fantje-vojaki.

Od vseh strani Italije pošiljajo slovenski fantje vojaki v «Goriško Stražo» pozdrave in obenem opisujejo svojo usodo. Iz Turina nam pišejo:

Tudi nas je usoda pognala daleč v tujino, kjer smo prepuščeni tuji skrbi in okusimo marsikatero kapljo pelina v vojaški sukni.

Edino razvedrilo nam je «Goriška Straža» v teh pustih dneh. Kadar pride k nam gre iz roke v roko, in pridno prebiramo novice iz naših krajev in tudi mnogo žalostnih je vmes.

Mnogo požrtvovalnosti in ljubezni ima ta list do nas in trnjeva je njegova pot, preden nas doseže. Ko pride namreč k nam, ga takoj vzame naš kolonello v roke in pokliče tolmača. Ta mora prestaviti Stražo v italijansko, in sicer vso do zadnje črke.

Obiskal nas je tudi znani hinavski prijatelj — Nova doba. Mi smo ga takoj takega, kakor je prišel, poslali nazaj v brlog, odkoder se je priklatil.

Ti «Goriška Straža» stoj zvesto ob naši strani.

Posiljamo najlepše pozdrave ljubi domovini, vsem znancem in dekletom ter kličemo: Nasvidenje čez osem mesecev!!

Koričnik Andrej, Dolenja vas, Franetič Ignacij, Senožeče, Lipušček Karlo, Ajdovščina, Morak Anton, Sv. Lucija, Gabrovec Anton, Števerjan, Umek Jožef, Trst, Kenda Alfons, Rudnica, Sedej Peter, Vojsko, Novak Ivan, Vreme, Beltram Rudolf, Vogersko, Blažević Peter, Begat, Sluga Franc, Sabonje.

Draga Straža!

Mnogo pozdravov ti pošiljamo slovenski fantje od 69. regimenta. Nahajamo se v vasi, ti se kliče Madonna dell' Piave. Varnostna skladišča in praznujemo tako pust. Dva dni smo že na straži, v štirih urah smo pa že prosti. Oboroženi moramo biti zmeraj po noči in po dnevi. Ko končamo službo, se vrnemo v Firenco. Tam je naš domači kraj.

Letos smo skoro pozabili, kedaj je bil pust. Dobro, da smo imeli vedeža, ki nam je povedal, kedaj ste ga praznovali vi v domačih krajih. Če bi morali tudi drugo leto tako praznovati pust, je boljše, da ga ne denete v pratiko, ker mu razbijemo roge dol z glave.

Sedaj naj zadostuje. Lepo pozdravljamo naše brate, stariše in sestre. Poseben pozdrav fantom in dekletom.

Oprostite slabi pisavi.

Anton Kravanja iz Soče, Gantar Pavel iz Godoviča, Pavčič Alojz, Hrašče pri Postojni, Hreščak Anton, Nova Sušica, Skok Jožef iz Lokve, Makovec Jožef, Velike Zablje, Eler Avgustin, Plavje, Istra.

DROBIZ.

Čudne šege.

Pri priprostitih plemenih je navada, da kupijo svoje žene od starišev. Pri tem je pomembna lepota žene, a še bolj prefriganost očeta. Pri nekaterih afrikanskih plemenih se posebno visoko ceni debelost ženske. Zato se pri teh plemenih kupujejo neveste po teži. Starši so tako pametni, da pitajo svoje hčere, da na pravijo ž njimi kolikor mogoče dobro kupčijo. Tržna cena žensk se menja med ceno ene in deset krav. Pri Kikugu plemenu ima samo poglavar

pravico prodajati neveste. Golovo ima pri tem velike dobičke. Tam so zamenjali pri kupčiji krave z denarjem. Pred vojsko je stala dobra nevesta 5 šilingov. Danes se pa plačuje za krasotico Kikugu plemena 12 do 15 šilingov, ker se tudi tam opaža druginja. Kupnina se plačuje v obrokih, ker je za tamkajšnje razmere precej visoka. Eskimi pa plačujejo odkupnino v kožah ali v psehi.

Steklena cesta.

Najbolj čudna in gladka je ona cesta, ki veže dva najlepša kraja v ameriškem državnem parku. Ta cesta je iz stekla. Nastala pa je tako: Ko so inženirji merili cesto, so zadeli na cel hrib vulkanskega stekla, ki je zapiral pot, 80 metrov visok hrib iz črnega, rdečega in rumenega stekla se je dvigal tam. Najprej so inženirji poskusili razstreliti silni hrib z dinamitom; pa ni šlo. Tu se zasveti nekemu delavcu, ki je bil prej steklar, misel, da bi mogli z močno gorakoto spraviti stekleni hrib do žarenja. Res so inženirji šli na to delo, v krogu 1000 metrov okoli hriba so zažgali velike grmade, ki so gorele po petdeset ur. Nato so polili žareči hrib z ledeno vodo, ki so jo bili s sesalkami spravili vrh hriba. S silovitim gromom se je razpočil hrib in ko se je dim razvlekel, so delavci videli, da je zginil oni del hriba, ki je cesto zapiral. Grmade steklenih dobrev so pokrivalo ves hrib. To grižo so porabili za tlakovanje ceste, ki je trdla svetla in pisano barvana tako da je pač najlepša cesta na svetu.

DAROVI.

Za Alojzijevišče so darovali gg.: Dr. A. Pavlica, prof. bogoslovja, 25.— L.; Poniž Benedikt, naduč. v p., 20.— L.; D. Al. iz D. 50.— L. Vsem iskrena hvala!

Gosp. Ciril Budihna iz Renč poslal 180 lir, nabranih na bloke za «Naše deca». Vrlemu nabiralcu kakor vsem darovalcem srčna hvala.

Gospa Roža Pregelj poslala 702 liri, in sicer 407 L nabranih na bloke v Sv. Luciji, Modreji, Dobročniku, Logu in Bači in 295 L in 70 stot. nabranih na polo. Posebna zahvala, da je zbirka tako častno uspela gre g. Roži Pregelj, gdčni Marji Kovačič in gdčni Anici Kragelj kakor tudi vsem cenjenim darovalcem.

Tudi naši vrli Lomljani, Tolminska vas in Kanalski Lom niso zabili «Naše deca» in zbrali v to svrhu 230 L in 80 stot.

Vrlem nabiralcem, g. g. Pavlin Kokošar, Emilj Strukelj, Vincenci Zbogar in Stefanu Pavšič iskrena hvala.

Za «Alozijevišče» so darovali gg.: Mons. Berlot 25.— L.; Fr. Švara, vikar 20.— L.; po 10.— L.: Fr. Franko, vikar, A. Grbec, župnik, J. Godnič, župnik, I. Kodrič, kurat, Fr. Černic, posestnik; po 5.— L.: I. Vodopivec, kurat, in N. N., po 4 L.: A. Berbuč, kaplan. Vsem: Bog povrni!

Dobrodelnost. Za Slovensko sirotišče: Svetnik Albert Komavec 25 L, g. prof. Artur Errani 30 L.

Hvala!

**Tvrdke in obrtniki inserirajte
v „Goriški straži“!**

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso Verdi 22.
TRST, Via dei Rettori 1.

V 45 vrstah

se izdelujejo testenine PEKATELE. Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice, onim polži i. t. d. vse pa so točne redilne in tako okusne, da jih vsepovsod hvalijo.

Kupujem kože

kun, lisic, podlasic i. t. d. in plačujem po najvišjih cenah. Windspach, «Albergo Gorizia», Gorica Corso Vitt. Em. 16.

NA PRODAJ imam večjo množico mladega sadnega drevja za presaje nje, kakor: jabolane raznih vrst hruške, zlahatne tepke in dobre mastnice. Cena po dogovoru. Josip Rozman, Podbrdo ob Bači.

VABILO

k rednemu občnemu zboru **Stavbene zadruge** r. z. z. o. j. v **Grgarju**, ki se bo vršil četrtek, dne **1. marca 1923** ob **5. uri popoldne** v združnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika,
2. Predložitev letne bilance za 1922,
3. Volitev odbora,
4. Raznoternosti.

V slučaju, da ne bo zbranih ob določeni uri zadostno število članov, se za pol ure pozneje skliče drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

Zveza goriških delavnih in proizvajalnih zadrug

Reg. zad. z om. zav.

Gorica, Via Mazzini (Municipio) 4 l. nad.
VČLANJENIH ZADRUG 45.

Prevzema vsa obnovitvena kakor tudi druga v stavbno in proizvajalno stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje sama ali potem pridruženih stavbenih zadrug. - Vojnooškodovanci izročite obnovitvena dela le našim stavbenim zadrugam.

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr.
uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za denarno izravnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, medre galice, švepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadrugništva in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.

NAZNANILO.

Consorzio Provinc. fra Cooperative di produzione e lavoro di Trev so,

juridična oseba na podlagi kr. odloka z dne 31. julija 1921 št. 1118.

Naznanjamo našim številnim in cenjenim klientom, da smo premestili urade našega oddelka v Gorici

iz Travnika št. 20

v **Via Trigemina št. 5**
(zad za licejem)

Ob tej priliki prosimo vse naj si zapomnijo natančno besedilo naše tvrdke, ker se na ta način izognejo nespo- razumnenj in zmešnjav, ki nastanejo na ta način, da se zamenja naš konsorcij z drugimi trevizanskimi, kateri nimajo nič skupnega z nami.

Nova telefonska številka: 1-42; naslov za brzojavke: Cooperazione Gorizia, za pisma: poštni predal št. 59 ostane neizpremenjen.

Ravnateljstvo.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu da se je obnovil fotografični atelje v Gorici v hiši Gor. ljudske posojilnice v **Via Carducci 7**. Fotografira se z električno razsvetljavo ob vsakem vremem. Napovedani posetki o vsaki ponocni uri. Podružnica v Idriji.

Za obilen obisk se priporoča

JOSIP NARDIN.

Posestvo na prodaj v Skopem hšt 30 in 31. Za pojasnila obrniti se na lice mesta.

Mestno županstvo v Idriji naznanja tužno vest, da je gospod

Ferjančič Ivan,

mestni svetovalec in podpredsednik mestne hranilnice

dne 17. t. m. ob 8. uri zjutraj izdihnil svojo blago dušo.

Velezaslužnemu pokojniku časten spomin.

Idrija, dne 19. svečana 1923.

Mestno županstvo.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica in rezerve: **CENTRALA: LJUBLJANA D. 36 MILIJONOV**

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½% Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8½-12 in od 3-5

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Knjigarna K. T. D. v Gorici naznanja slavnemu občinstvu,

da so ravnokar došle nove

„POSTNE PESMI,“

uglasbil Janko Grudnik. — Zbirka vsebuje 6 pesmi za mešani zbor, in sicer:

- 1) O grešnik! — 2) V vrtincu, — 3) Glej, o Grešnik!
- 4) Zdi se mi. — 5) Sveti križ. — 6) Jezus v grobu.

Pesmi so zelo lahke, prirejene za podeželske zборе, rade mične melodioznosti bodo pa gotovo vsem dobrodošle. Besede so večinoma nove in nekatere prav lepe. Natis je dovolil kn. šk. ordinariat lavantiski.

Izmed drugih knjižnih novosti za Goriško priporočamo sledeče knjige:

Dr. Aleš Ušeničnik: Principi sociologije — *Dr. Jan. E. Krek:* Socialni eseji, govori in načrti — *Fr. Stelè in Fr. Terseglav:* Sveta Rusija — *Dr. Jan. E. Krek:* Slovenci — *Baumbach-Funtek:* Zlatorog — *Fr. Ks. Meško:* Ob tihih večerih — *D. Feigel:* Pol litra vipavca II. izd. — *Conan Doyle:* Zgodbe Napoleonovega huzarja.

Naznanjamo nadalje, da prodajamo tudi letos v naši trgovini „**Dom in svet**“, ki izhaja zopet v povečani obliki. Prva številka je že izšla. Naročnina znaša 25. lir.

Vodstvo knjigarne **K. T. D. v Gorici, via Carducci 2**
MONTOVA HIŠA.